

miltonom hrvaškim, češkim, poljskim in rusinskim, možno mu je le, ako se zateče k mednarodni „alma mater“ ob Dunavu in Muri. In zdaj pa nam kdo očitaj „panslavizem“!

(Dalje prihodnjic.)

LISTEK.

Dragojila Milek †. Dne 22. malega srpana t. l. je v Ljubljani po dolgi, zelo mučni bolezni umrla gospodičina Dragojila Milkova, upokojena učiteljica in res prava dika težavnega in odgovornega poziva svojega. Neka slovenska prislovica veli: »Če hočeš biti hvaljen, umri«, toda kar se tiče pokojnice, rěči je směti, da je ni treba povzdigati na troške resnice, temveč samó priznati nam je nje redke vrline. Tovarišica pokojnici je v 182. številki »Slov. Naroda« kratko, toda takó jedrovito in zvestó narisala nje življenje, da nam je le opozarjati na ta izborni spis. Pokojnica, rojenjá Ljubljanka (leta 1850), delala je malone do poslednjih dnij vsa leta učiteljske dóbe svoje v Koboridu in si tam postavila v srci národovem in mladine najstalnejši spomenik. Visoko naobrazena, vendar brez vse smešne napihnjenosti, véstna učiteljica, ali z ljubeznijo vladajoča mladim duhovom, pristna domcrodká, vneta za vse pristno in vzvišeno, najblažja hči in sestra, vzorna prijateljica: takó živi in živi v lepem spominu dolgo med nami cenjeno ime Dragojile Milkove! Tudi našem listu je bila ranjca udana prijateljica in sotrudnica.

— m —

Tržaško - koprski škof Matej Ravnikar, slavni pisatelj in pedagog slovenski. V spomin razkritja spominške plošče v 13. dan julija 1890. l. v njegoví rojstveni hiši na Vačah slovenski mladini poklonil *Jernej Ravnikar*, slovenski učitelj. Z eno podobo. Izdala in založila »Družba Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 1890. 8, 31 str. Tisek J. Blaznikovih naslednikov.« Takó se imenuje knjižica, ki je kot V. zvezek knjižnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« prišla na svetlo. V nji nam je g. pisatelj, sorodnik vélikega našega Ravnikarja, s spretnim peresom in čutečim srcem opisal življenje in delovanje pisatelja in učenjaka škofa Ravnikarja ter mladini slovenski postavil lep vzor pravega za cerkev in narod svoj vnetega moža, da bi ga posnemala in hodila po njegovih potih. Zlasti nam je ustregel, da je korenitemu spisu svojemu dodal tudi podobo Ravnikarjevo in doslovno njegovo oporoko, ki jasno priča o Ravnikarjevem blagem srci, kakor o njegovem vedrem duhu. S to knjižico so šolske naše biblijoteke spet pridobile primeren dar, za katerega lepo zahvaljujemo g. pisatelja, kakor tudi »Družbo sv. Cirila in Metoda«, ki pod modrim in previdnim vodstvom svojim lepó napreduje in se razcvita našemú národu v čast in slavo! (Mimogredé omenjamo, da je Ravnikarjev životopis, ki je brezimno natisnjen v koledarji »Družbe sv. Mohorja« za leto 1878, in katerega navaja g. pisatelj na 12. strani svoje knjižice, spisal prof. Fr. Levec.)

Slovensko petje v preteklih dobah. Drobtińice za zgodovino slovenskega petja. Spisal, izdal in založil *Fran Rakuša*, nadučitelj. Natisnila »Narodna Tiskarna« v Ljubljani 1890, m. 8, 171 str. — Ker naravnost povemo, da nas je ta Rakuševa lična knjiga posebno razveselila; zakaj prvič nam je lep dokaz zavednosti in pridnosti slovenskega ljudskega učiteljstva, in drugič nam g. pisatelj v nji opisuje tvarino, katere se doslej v

Slovincih še nihče ni lotil. Gospod nadučitelj Rakuša si je postavil lepo, a tudi težko nalogo, povedati nam zgodovino slovenskega petja od najstarejših časov do današnjih dni. Sam priznava v predgovoru, da takó ogromno delo je možno izvršiti samó pisatelju, ki biva v velikem mestu poleg bogatih knjižnic, nikakor pa ne selskemu učitelju, ki stauuje oddaljen od onikanega središča tam na kmetih. Vender moramo pritrđiti, da se je g. Rakuša vestno pobrinil ter kolikor je bilo moči, pridno zbral in umno porabil vse, kar mu je bilo možno po raznih knjigah in časopisih, nemških in slovenskih, najti podatkov o slovenski pesni in nje skladateljih. Knjiga obseza tri dele. V prvem govoru g. pisatelj o slovenskem petju in njega razvoji od najstarejših časov do sedanje dóbe. V njem se spominja zaslug, katere so si za slovensko petje in slovensko pesem pridobili Primož Trubar, Jakob Gallus, Adam Bohorič, Tomaž Hren, P. Nikolaj Dolar, V. Sentinij, Gregor Alasia, baron Žiga Zois, Jakob Zupan, Repež, Redeskini, Lühart, Vodnik, Volkmer, Japelj, Modrinjak, Stanič, Dajuko, Jožef Lipold, Traven, Andreaš, Vodovnik, Abacelj, Slomšek in razni novejši skladatelji. V vsi knjigi nam to poglavje najmenj ugaja, ker je pisano preveč aforistično. Vender radi priznavamo, da je v njem nakopičenega mnogo lepega gradiva. — Drugi del priobčuje životopise umrlih skladateljev slovenskih. Opisani so tu precej temeljito: Fr. S. Adamič, Luka Dolinar, Jurij Fleišman, Anton Hajdrich, Josip Hašnik, Anton Hribar, Josip Kocijančič, Avgust Leban, Kašpar Mašek, Kamilo Mašek, Blaž Potočnik, Gregor Rihar, Dragotin Ripšl in Miroslav Vilhar. — Tretji del obseza životopise živečih še skladateljev slovenskih. Tukaj so opisani: Leopold Belár, Danilo Fajgelj, Anton Foerster, Franjo Gerbič, Ignacij Hladnik, P. Angelik Hribar, brata Benjamin in Gustav Ipavec, Davorin Jenko, Jožef Levičnik, Ivan Miklošič, Anton Nedved, Fr. S. Vilhar, Hrabroslav Volarič, Vojteh Valenta, Andrej Vavken in Janko Žirovnik. Lično knjigo lepšajo tudi podobe Trubarjeva, Riharjeva, Slomškova, Fr. S. Vilharjeva, Foersterjeva, M. Vilharjeva, K. Maškova, Kam. Maškova, Lebanova, Kocijančičeva, Hajdrichova in Adamičeva. Gledé životopisov in podob moramo pripomniti, da se g. pisatelj po naših mislih ni držal povsod pravega razmerja. Zdi se nam, da gre skladateljem, ki imajo posebne zasluge za razvoj slovenske pesni, v takšni knjigi, kakor je Rakuševa, tudi več prostora. Takšni skladatelji bi morali biti opisani temeljiteje in dotičnim opisom bi se bila morala dodati na vsak način tudi podoba dotičnega skladatelja. *Riharju* n. pr. je odmerjenih polnih 12 listov, *Nedveda* pa samo jeden in še ta brez podobe skladateljeve! In vender moramo Nedveda kot učitelja, pevovodjo in skladatelja neumrjoočih, deloma že národnih slovenskih pesmi imenovati *dičo* slovenskih skladateljev. Le pomislimo, kaj je Nedved samó s svojim »Slavčkom« storil za razvoj slovenskega petja v naši ljudski soli! Že ta velika zasluga njegova bi bila morala g. pisatelju — učitelju biti migljaj, da bi bil tega ljubljenca našega nekoliko obširneje opisal ter spisu svojemu dodal tudi podobo njegovo. Tudi Foerster se nam zdi preskromno opisan. Toda navzlic tem pegam, moramo Rakuševo knjigo imenovati jako lepo in velezaslužno delo, katero radi in z dobro vestjo priporočamo občinstvu slovenskemu, zlasti našim pevcem in raznovrstnim pevskim društvom. Pisana je z velikim navdušenjem za to prelepo umetnost in preverjeni smo, da bode povsod vzbujala veselje do petja in z njim budila in krepila narodno zavednost. Knjiga ima tudi jako lično, prikupljivo vnanje lice ter zelo čedno tiskana in lepo vezana. Dobiva se »Narodni Tiskarni«, pri knjigovezu Janezu Bonači, in pri knjigarjih Kleinmayrji in Giottiniji v Ljubljani. Broširana stoji 80 kr., elegantno vezana z zlatim obrezkom pa 1 gold. 50 kr.

Vežbovnik (Exercier-Reglement) za cesarske in kraljeve peš-čete. Poslovenil in založil *Andrej Komel pl. Sočbran*, c. in kr. major v p. Natisnila tiskarna družbe sv. Mo-